

Vsebinski načrt za leto 2026

**ZDUS – Zveza društev
upokojencev Slovenije**

Zdenka Jan, predsednica

Oddano, 17. 11. 2025

Kazalo vsebine

AKTIVNOSTI V LETU 2026	0
1. Nadzor zakonsko in drugače določenih pravic starejših	2
2. Skrb za aktivno, zdravo in varno staranje članstva v skladu s smernicami Strategije dolgožive družbe	2
3. Krepitev pomoči starejšim in organizacija prostovoljstva starejših	3
4. Zagovarjanje poslanstva Zveze društev upokojencev kot ene največjih NVO organizacij v Republiki Sloveniji, pridobivanje članstva in pomembni dogodki ZDUS	4
5. Krepitev aktivnega državljanstva z Vlado RS, ministrstvi, političnimi strankami, Državnim zborom RS, poslanskimi skupinami in Državnim Svetom RS ter drugimi reprezentativnimi ali sorodnimi organizacijami	4
6. Mednarodno in projektno sodelovanje	5
7. Delovanje MeKoS in Seniorskega koordinacijskega odbora Slovenije	6
8. Dejavnost informiranja	6
9. Odgovornost za vzdržnost Vzajemnega posmrtninskega sklada	7
10. Vzdržnost financ na vseh področjih dela	7
11. Povzetek celotnega dokumenta	9

AKTIVNOSTI V LETU 2026

Glavnina dela bo posvečena pripravam na 80 letnico delovanja ZDUS, na organizacijo zaključnih DŠI v okviru Festivala športa v Ljubljani konec avgusta, s finalnimi tekmami upokojencev v športnih disciplinah, ki bodo potekale na različnih športnih objektih s katerimi gospodari MOL, seveda pa tudi pripravam na tokrat enodnevno prireditev DMS 2026 ter investicijskimi deli v našem hotelu Delfin v Izoli.

Funkcionarji ZDUS so tako kot vsa pretekla leta tudi v letu 2025 v sodelovanju s strokovno službo, organi in delovnimi telesi ZDUS, redno spremljali aktivnosti, ki so potekale vzporedno z načrtovalci razvoja skrbi za starejše in nad pripravo zakonodaje, ki posega v ekonomski, socialni, zdravstveni in drug položaj upokojencev in starejših.

Skrbi nas vsakoletna neodzivnost organov oblasti na naše pravočasno odzivanje na zakonske spremembe ali poseganje v pravice upokojencev in starejših. ZDUS se ves čas odziva na predlagane akte iz zakonodajnega področja, ki posegajo na področje upokojencev in starejših in še vedno vztrajno iščemo ustreznega partnerja na državni ravni, ki bo naše predloge proučil in jih posredoval v zakonodajni postopek. (Morda je smiselno, da v letu 2026, ko bodo volitve v DZ RS, znova spomnimo, da bi bilo potrebno vzpostaviti Urad za starejše kot neodvisen organ brez portfelja, namesto da ta urad domuje pod okriljem MSP kot direktorat, o katerem je slišati bore malo ali skoraj nič).

S formiranjem nove vlade bomo morali še intenzivneje sodelovati pri pripravi pobud, predlogov in rešitev v dobrobit upokojencev in starejših, pri čemer bomo po potrebi sodelovali z upokojenimi strokovnjaki, ki pa jih moramo še poiskati.

Sledili bomo sprejetim ukrepom, zahtevam, predlogom in pobudam, ki so jih v preteklem obdobju pripravili naši organi in s katerimi smo naslovili odločevalce na področju izboljšanja položaja upokojencev in starejših ter njihovega življenja in aktivnega staranja doma ali v institucionalnih ustanovah. Naše mnenje je, da so se naši predlogi in pobude vse prevečkrat odlagale v prodale ali dno kupa dopisov, kjer še vedno čakajo na reševanje.

Naše prioritete na področju skrbi za ekonomsko socialni in zdravstveni položaj upokojencev ter nekaterih drugih področij, še vedno ostajajo:

- spoštovanje in spremljanje novega ZPIZ – 20 z izplačili tako letnega kot tudi zimskega dodatka.
- Pri zimskem smo dosegli uzakonitev tega dodatka brez davčnih obremenitev in v enem razredu za vse, enako bomo zahtevali tudi za letni dodatek, takoj ko bo nova vlada začela operativno delovati. Zahtevali bomo razbremenitev obdavčitve letnega dodatka kot velja za delovno aktivno prebivalstvo;
- redno usklajevanje pokojnin po sistemskega zakonu ZPIZ – 20;
- izredno usklajevanje pokojnin po sistemskega zakonu;
- uvedba pogrebne za vse upravičence po umrlem v enotnem znesku;
- spremljanje pravilnikov s področja Zakona o dolgotrajni oskrbi;
- ureditev razmer v domovih za starejše;
- dostop do e – oskrbe smo uspeli zagotoviti za vse starejše nad 80 let brez dodatnih administrativnih in zdravstvenih pregledov, oz. izpolnjevanju vlog;

- ureditev stanovanjske problematike upokojencev in starejših;
- nujna ureditev javnega zdravstva;
- nove spodbude za krepitev rokodelstva v ZDUS;
- prenova članske izkaznice;
- nadaljevanje usposabljanja naših članov na področju digitalizacije.

V ospredju naših aktivnosti sta bili dve reformi – pokojninska in zdravstvena.

Odločevalce smo v zadnjem četrtletju 2025 dobesedno zasuli z našimi predlogi glede Pokojninske reforme in bili relativno uspešni, saj smo se s premierom sestali kar dvakrat, enkrat pa celo sodelovali na ESS kot aktivni udeleženci. Delavska koalicija, ki se je formirala v mesecu avgustu in intenzivno začela z antipropagando pokojninske reforme ter podala pobudo za referendum s to ni uspela, saj je zbrala le nekaj več kot 11.000 podpisov od zahtevanih 40.000, zato smo še bolj smelo stopili s svojimi zahtevami v prve vrste.

Tako smo 5. novembra podali predlog za dopolnitev 18. člena Zakona o izplačilu zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (ZIZR – EPA 2496–IX).

Predlog je bil posredovan Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide DS ter poslanskim skupinam Svobode, SD in Levice. Zakonodajno-pravna služba DZ je pobudo takoj obravnavala in s svojim sklepom obvestila Ministrstvo za finance. Na dopisni seji Vlade RS je bila podpora amandmajem potrjena. Novi amandmaji prinašajo:

- spremenjeno ime v Zakon o pravici do zimskega regresa,
- poenostavitve posameznih določb,
- izvzem zimskega dodatka iz davčnih in izvršilnih obremenitev.

Po novem bo zimski dodatek tako izvzet iz izvršbe in stečajne mase in brez obveznosti plačila dohodnine, ter brez prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za dolgotrajno oskrbo.

Predsednica ZDUS, ga. Zdenka Jan, je predloge uspešno predstavila in zagovarjala na Odboru za finance DZ RS, ki jih je sprejel z 9 glasovi ZA in brez glasu proti. Tako so pri izplačilu zimskega dodatka za **leto 2025 bili v celoti upoštevani predlogi ZDUS**.

Priprave in vse aktivnosti v povezavi s Pokojninsko reformo so od vseh nas zahtevale ogromno časa, pisanja in razpetosti med tekoča delovna opravila in ta, ki smo jih zapisali v preambuli tega poglavja, zato so nekoliko zamrle napovedi, da bomo pristopili k sistemski ureditvi financiranja upokojenskih organizacij, ki delujejo na državni ravni (predlog za uvedbo upokojenskega evra - 1 evro na leto od vsakega upokojenca). Te aktivnosti bodo zaživele spomladi 2026, ko se nadejamo porasta novih članov, ki smo jih nagovorili s posebno predstavitevno zloženko. Zakaj je vredno postati član ZDUS in je od novembra dalje dostopna na vseh izpostavah ZPIZ širom Slovenije.

Nadaljevali bomo s programi na področju digitalizacije in akcije razširili na vse nam poznane ravni in upajmo, da bo po podpisu pogodbe s Sparkasse Diners ZDUS kartico ostalo dovolj sredstev za nabavo računalniške opreme za DU, da bomo nadaljevali z usposabljanji za pridobivanje digitalnih znanj in kompetenc.

V okviru digitalizacije smo pristopili k uresničevanju že začetega projekta enotnega članskega programa in posodobitve članske kartice, pa se je potem izkazalo, da nekatera društva niso bila seznanjena z osnovnimi informacijami, ki so predpogoj za uresničitev celotnega projekta. Zdaj smo zagotovili enoten program za evidenco članstva, ki je transparenten, in natančen ter omogoča večnamensko uporabo in ustrezno varnost podatkov. Pri izdaji nove članske izkaznice, ki bo služila tudi za pregled aktivnosti članstva in poravnanih članarin za

Uveljavljanje popusta v hotelu in ugodnosti drugih naših partnerjev, pričakujemo tudi sodelovanje in sofinanciranje s strani Delfin Hotela ZDUS d.o.o. Izola.

V letu 2026 bomo še naprej krepili področje rokodelstva in se prijavljali na razpise Ministrstva za gospodarstvo, šport in turizem.

1. Nadzor zakonsko in drugače določenih pravic starejših

Posebno pozornost bomo še usmerjali v zakonodajne predloge na področju dolgotrajne oskrbe, ki ne sme temeljiti zgolj na zdravstvenem vidiku, pač pa mora slediti poslanstvu, da je predvsem socialni vir oskrbovanja posameznika, ki ne more poskrbeti zase pri osnovnih dnevnih opravilih.

Na občine smo že v letu 2024 naslovili pobudo za ustanovitev svetov, odborov ali komisij za starejše, katerih prvenstveni namen je bil iskanje in uvedba rešitev problematike starejših v lokalnem okolju glede njihovih potreb. Pomoč je bila ponujena, rezultat pa je bil skromen. Težave ostajajo še naprej zaradi striktnega spoštovanja Zakona o varovanju osebnih podatkov.

V Uradu VČP imamo dva predstavnika, ki delata na področju Državnih preventivnih mehanizmov. Člana te skupine na podlagi letnega načrta izvajata (ne)napovedane obiske in pripravljata priporočila v domovih za starejše, vzgojnih zavodih, posebnih socialno varstvenih zavodih, psihiatričnih bolnišnicah in psihiatrični kliniki, azilnih domovih, na policijskih postajah in pri vojaški policiji. Z Uradom VČP smo vedno sodelovali korektno tudi pri drugih vprašanih kršenja pravic, predvsem kar zadeva kratenje avtonomije, omejevanje dostopnosti do blaga in storitev ter pojava zlorab in nasilja nad starejšimi. Izrazili smo željo (našo pripravljenost), da se predstavnik ZDUS vključi v Svet za človekove pravice pri Varuhu – česar v preteklosti ni bilo, in morda bi do zelenih podatkov prišli po uradni poti VČP.

Ko pa že govorimo o VČP menimo, da bi morali umestiti tudi prizadevanje, da bi se znotraj Urada vzpostavil mehanizem učinkovitejšega zagovorništva starejših v okviru skrbi za pravice posebej ranljivih skupin, oz. za vzpostavitev posebnega mehanizma za starejše. Po potrebi bomo še naprej sodelovali tudi z Zagovornikom načela enakosti, ki spremlja uresničevanje zakonodaje, skrbi za preprečevanje diskriminacije in s tem tudi širjenja starizmov. V letu 2025 smo v sodelovanju z združenjem Spominčica – Alzheimer Slovenija intenzivirali sodelovanje v obliki prispevkov, ki jih redno pošiljajo na naslov uredništva ZDUSPlus, saj smo vendarle že peto leto Demenci prijazna točka (DPT) in informacije o aktivnostih Spominčice so lahko le dodana vrednost vsebini naše revije.

2. Skrb za aktivno, zdravo in varno staranje članstva v skladu s smernicami Strategije dolgožive družbe

Poleg aktivnosti v zvezi z Dnevi medgeneracijskega sožitja, ki bodo potekali v juniju 2026 se bomo odzvali tudi povabilu Programskega sveta F3ŽO in se udeležili otvoritve festivala, odločitev o sodelovanju posameznih DU pa tako kot vsa leto doslej, prepustili DU.

Področje rokodelstva se je lepo prijelo, saj smo (in bomo tudi v prihodnje) poleg ljubiteljskega dela, skrbeli za ohranjanje etnografske, kulturne in tehnične dediščine med upokojenci rokodelci in skrbeli za prenos znanja na sovrstnike, predvsem pa mlade, ter se povezovali z drugimi rokodelskimi organizacijami v Sloveniji in tujini. V letu 2025 so rokodelske sekcije pripravile vrsto razstav, v hotelu Delfin pa v decembru 2025 znova pripravili odmevno (tudi medijsko) prireditev, Rokodelske delavnice 2025.

3. Krepitev pomoči starejšim in organizacija prostovoljstva starejših

Program Starejši za starejše je socialno varstveni in humanitarni program, ki deluje v ZDUS od leta 2004. V letu 2025 se je poslovila dolgoletna operativna vodja ga. Rožce Šonc. Vodstvo ZDUS je sklenilo, da na njeno mesto ne bo imenovalo nove operativne vodje, temveč bo koordinacija razdeljena na strokovno vodjo programa Sintijo Mundar in Programsko vodjo Vijolo Bertalanič, nad programom pa bosta bdela predsednica Zdenka Jan in podpredsednik Stanko Kranvogel.

Več kot 3.500 prostovoljcev in prostovoljk je na robu izgorelosti, saj mlajše prostovoljke nerade stopajo na njihovo mesto. Načrt pridobivanja novih prostovoljcev je pripravljen in bo predstavljen na prvi koordinaciji programskega sveta SZS. Vseeno pa smo v letu 2025 pomagali okoli 52.000 uporabnikom. Cilj in namen programa je zagotoviti dosegljivo in dostopno brezplačno pomoč in storitve, da bi starejši čim dlje ostali v domačem okolju, kjer se najbolje počutijo, ter odložili odhod v institucionalno varstvo. Izvaja se v vseh 13 pokrajinskih zvezah in 17 pokrajinskih koordinacijah. Leta 2017 je Evropski parlament naš program prepoznal kot izjemnega in edinstvenega, ter ga nagradil s priznanjem Državljan Evrope, pri nas pa se še vedno bje bitka, da bi pomen programa in potrebe uporabnikov prepoznala država in ga vključila v neposredno (so)financiranje iz proračuna.

Program tesno sodeluje z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje **NIJZ** in sicer v Interdisciplinarni komisiji za duševno zdravje, kjer so vzpostavljeni kontakti s področja krepitve duševnega zdravja na vseh območjih Slovenije. V ta program je vključena operativna vodja programa Starejši za starejše. V Svetu Vlade Republike Slovenije za spodbujanje prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij imamo od leta 2024 svojega predstavnika, podpredsednika **Stanka Kranvogla**, prav tako pa še naprej sodelujemo v delovni skupini za pripravo Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva 2023 - 2027, saj si želimo čim bolj kakovostnega organiziranega prostovoljstva in povezovanja za kakovostno pomoč tistim, ki pomoč potrebujejo.

Naši uporabniki imajo na voljo mobilne številke prostovoljcev, ki jim pomagajo in jih oskrbujejo. Pomagati pa želimo tudi tistim, ki nudijo pomoč in včasih pri svojem delu izgorevajo, saj pomoč tudi sami potrebujejo.

Naša mreža prostovoljcev je nenadomestljiva, z njo lahko nudimo pomoč vsem, saj poznamo ljudi v odmaknjenih krajih in zaselkih, pa tudi stiske starejših v mestnih blokovskih naseljih. Večletna prizadevanja za sistemsko ureditev pridobivanja osebnih podatkov za izvajanje programa Starejši za starejše kljub predlogu Informacijske pooblaščenke ter podpori Ministrstva za javno upravo, se nekatere občinske uprave še vedno sklicujejo na splošno Uredbo EU o varovanju osebnih podatkov, o čemer smo nekaj že zapisali uvodoma. Ta uredba ni ovira za sklenitev pogodbe o prenosu dela skrbi lokalne skupnosti za starejše na DU in nerazumljivo je, da nekatere občine ne zaznajo potreb po pomoči starejšim, ki je same ne morejo zagotavljati svojim občanom, a so jo dolžne, saj ne pristopijo k pogodbenemu odnosu z DU in s tem dobijo možnost posredovati podatke, svojim starejšim občanom po zagotovitvi pomoči. To nesodelovanje naj bi se uredilo v začetku leta 2025, vendar se ni.

Zelo pomembno je sodelovanje z Ministrstvom za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je glavni financer našega programa in z Ministrstvom za solidarno prihodnost, ki je v vladi naš pristojni resor. Zelo pozorni moramo biti tudi v prihodnje na dodatne razpise vseh ministrstev, ki bodo omogočali širitev programov socialnega varstva.

V letu 2026 bomo nadaljevali tudi razgovore pri predsednici RS s poudarkom na sistemski ureditvi statuta prostovoljcev in vzpodbudam, ki bi v naše vrste privabile nove prostovoljce.

Dolgoletno sodelovanje nadaljujemo s Fundacijo za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij **FIHO** v R. Sloveniji, ki prav tako predstavlja enega od sofinancerjev delovanja organizacije, kot tudi programa Starejši za starejše. Zelo pomembni so naši dragoceni donatorji in sponzorji, zato moramo ves čas in sleherni trenutek aktivirati vse sile, da obdržimo obstoječe in navdušimo za naše delo še kakšnega družbeno odgovornega donatorja ali sponzorja. Zavedamo se pomembnosti našega socialno-varstvenega in humanitarnega programa in vemo, da smo na pravi poti, da delamo izključno v dobrobit starejših, ki so pomoči potrebni.

4. Zagovarjanje poslanstva ZDUS kot največje nevladne organizacije v Republiki Sloveniji

Za pridobivanje novih članov smo odgovorni vsi! Tako društva upokojencev, Pokrajinske zveze in krovna organizacija. Nekatera društva na tem področju pridobivanja že dosegajo lepe in spodbudne rezultate, Pokrajinska vodstva malo zaostajajo, tisti pa, ki so vpeti v delo krovne organizacije pa že po naravi dela težko neposredno pridobivajo nove člane, morda le kadar so pozvani k sodelovanju z mediji, kjer lahko izpostavijo tudi ta problem.

Vemo, da bomo le z raznovrstnimi programi in aktivnostmi medse privabili novo članstvo, ostaja pa zavezanost, da bi morali pripraviti **pred upokojitvene programe** (kar je nekoč že potekalo v okviru DUPDS). Lani smo zapisali, da bo potreben premislek o pripravi priročnika s koristnimi nasveti in nosilci storitev, ki bi sedanje in bodoče upokojence usmerjale skozi obdobje upokojitve. Novi (mlajši) upokojenci se nam bodo priključili le, če bomo uspeli zadovoljiti njihove interese in jim znali ponuditi vsebine, ki jih zanimajo. **Ključno vlogo pri pridobivanju novih članov imajo društva**, ki privabljajo nove člane prav na osnovi ponudb in aktivnosti.

Ena od oblik promocije za pridobivanje novih članov so vsekakor **Dnevi medgeneracijskega sožitja**, in na letošnje se bomo morali v smislu novačenja novih članov še posebej potruditi. Nekateri aktivnosti so že v teku, dogovor z ZPIZ, da bi vsem novim upokojencem z odločbo o upokojitvi poslali tudi zgibanko ZDUS oz. informacijski dopis, kjer bi bile navedene pomembne aktivnosti ZDUS, pokrajinskih zvez in društev upokojencev, z namenom informiranja o možnosti vključitve v organizacijo, nam ni uspelo doreči. Smo pa dosegli vsaj to, da bodo reklamne zgibanke **Zakaj postati član ZDUS** na voljo v vseh izpostavah ZPIZ od novembra dalje.

Okrepili smo sodelovanje s Pokrajinskimi zvezami društev upokojencev in društvi glede izboljšanja informiranosti med zvezami in društvi upokojencev na način, da zdaj redno po e-pošti prejemajo vse pomembne informacije glede novosti, zakonodajnih pobud in drugih aktivnosti krovne organizacije. Že minulo leto smo preko razpisa, ki ga je objavilo MJU, uspeli za dve leti dobiti medse osebo, ki bo pol delovnega časa nudila pomoč v uredništvu in pri informacijskih delih, drugo polovico pa na projektih, kot pomoč izvršni vodji projektov ZDUS.

5. Krepitev aktivnega državljanstva

Srečanja s predsedniki političnih strank, poslanci Državnega zbora Republike Slovenije in vodji poslanskih skupin so potrebna skozi vse leto, še posebej v času priprav in sprejemanja zakonodaje, ki posega na področje upokojencev in starejših. Pristojne komisije ZDUS bodo spremljale delo matičnih odborov in komisij Državnega zbora in Državnega sveta RS. Pri tem bomo sledili našim zavezam k uresničevanju ukrepov, zahtev, predlogov in pobud.

Nadaljevali bomo z delovanjem v organih in delovnih skupinah vlade ali njenih resorjev, v katere je ZDUS imenovala svoje predstavnike in izvedli dodatna imenovanja, kjer bo to mogoče.

Stremeli bomo h krepitvi sodelovanja z odločevalci na vseh ravneh in jih nagovarjali za podporo našim predlogom in zahtevam. Poskušali bomo izboljšati dostop do poslancev Državnega zbora RS in povečati možnost sodelovanja pri delu za obravnavo in sprejem naših pripomb ali predlogov sprememb in dopolnitev (amandmajev) normativnih aktov ali ukrepov, ki so v postopku obravnave in sprejemanja, a izplen bo seveda negotov, ker med nami ni nikogar, ki bi bil certificiran lobist. Nujno bo, da vzpostavimo sodelovanje v Ekonomsko socialnem svetu, (kar je obljubil premier Golob) ki obravnava teme, ki se nanašajo neposredno tudi na starejše in upokoјence, da okrepimo sodelovanje z organizacijami, ki delujejo na področju upokoјencev in starejših, če pa bodo temu nasprotovali predstavniki delojemalcev in delodajalcev, pa vsaj v tematskih forumih, kjer pa so nam vrata še vedno odprta.

Pri krepitvi aktivnega državljanstva morata svojo vlogo odigrati Medgeneracijska koalicija Slovenije – MeKoS in Seniorska koordinacija Slovenije – SEKOS, zato se mora njuno delovanje okrepiti do te stopnje, da postaneta osnova za trajnejše, uspešnejše in prepoznavnejše sodelovanje.

6. Mednarodno in projektno sodelovanje

V letu 2026 bomo po dveh sušnih letih nadaljevali z aktivnostmi na področju prepoznavnosti in širitvi informiranosti o življenju starejših v R. Sloveniji v obeh vodilnih evropskih platformah EURAG in Age Platform Europe, ter se udeležili vsaj ene od letnih konferenc, bodisi EURAGOVE junija v Innsbrucku ali AGE-ove, ki naj bi tokrat potekala v Beogradu v mesecu septembru. Z zaposlitvijo nove delovne moči, o kateri smo govorili v četrtem poglavju, bomo intenzivneje spremljali tuje razpise, zlasti APE in Euragove, seveda pa tudi razpise, ki jih bo objavil Evropski parlament s področja krepitve in odpornosti in jih povzema Ministrstvo za kohezijo in razvoj.

Okrepiti bomo morali vlogo pri podpori neformalnim oskrbovalcem za krepitev odpornosti na stres, z uporabo umetnosti in rokodelstva (ARTS4CARE) nadaljevanje aktivnosti pa pričakujemo v mesecu marcu 2026.

V letu 2026 bo potrebno okrepiti sodelovanje z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, z Ministrstvom za solidarno prihodnost ter z Ministrstvom za zunanje zadeve pri spremljanju in pripravi pregledov uresničevanja zavez, ki smo jih sprejeli v mednarodnih dokumentih in se nanašajo tudi na starejše in staranje: MIPAA - Madridski mednarodni načrt za staranje; Evropski steber socialnih pravic; Evropska socialna listina; Trajnostni cilji razvoja ZN; Usmeritve Sveta Evropske unije o digitalizaciji; Svet za človekove pravice ZN v Ženevi – triletni Univerzalni pregled uresničevanja človekovih pravic; Konvencije OZN - proti nasilju in drugim nehumanim oblikam ravnanja, za zaščito pravic invalidov; priporočila Sveta Evrope; priporočila OZN in WHO v boju proti starizmu; Stališča o enakosti v staranju Evropske Komisije, po potrebi pa bomo spremljali tudi delo Odprte delovne skupine za staranje ZN.

Mnogi naši člani se sprašujejo, zakaj posvečamo toliko pozornosti mednarodnemu sodelovanju? Odgovor je sila preprost, a nanj mnogi ne pomislijo. Pri mnogih razpisih za denarna sredstva se v podrubrikah pojavlja tudi vprašanje, sodelovanje v mednarodnih organizacijah! Več sodelovanja kot ga ima organizacija, več prepotrebnih točk dobi kandidat, in te točke so zelo pomembne!

Okrepili smo sodelovanje z zvezo upokoјencev Makedonije, s katerimi smo sodelovali na njihovih športnih igrah septembra v Skopju, seveda na njihovo povabilo, že mesec dni

kasneje pa smo jih gostili na ZDUS, ko so obiskali F3ŽO, in stike le še poglobili. Nadaljevali bomo uspešno sodelovanje tudi z drugimi sorodnimi organizacijami v drugih državah nekdanje skupne SFRJ ter z zamejskimi društvi.

7. Delovanje Medgeneracijske koalicije Slovenije in Seniorskega koordinacijskega odbora Slovenije

Tudi v letu 2026 bomo nadaljevali s skupnimi aktivnostmi s članicami medgeneracijske koalicije Slovenije - z Dijaško organizacijo Slovenije, Študentsko organizacijo Slovenije in Mladinskim svetom R. Slovenije, predvsem zaradi skupnih interesov in odprtih vprašanj, ki jih naslavlja demografske spremembe in s tem povezani izzivi. Skupaj bomo tudi pripravili strokovni program za DMS 2026, junija na GR v Ljubljani.

Okrepiti bo potrebno delovanje Seniorskega koordinacijskega odbora Slovenije, katerega članice smo organizacije upokojencev in druge organizacije, ki zastopajo interese starejših – poleg ZDUS še Društvo seniorjev Slovenije, Sindikat upokojencev KS90, Sindikat upokojencev Slovenije – ZSSS, Sinteza – KCD – Koalicija civilne družbe za preno, Združenje seniorjev - strokovnjakov in managerjev, Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije in Slovenska Filantropija.

8. Dejavnost informiranja

Posebno področje je informiranje članov, zaradi česar se bomo posebej zavzemali za čim prejšnjo digitalizacijo DU, vendar smo za počasnost vzroke že navedli.

Za tekoče obveščanje članstva in javnosti smo že intenzivirali objave (informacije) na naših komunikacijskih kanalih, saj že od jeseni 2024 skrbimo za redno objavljanje novic in aktualnih zadev ter dnevno ažuriramo spletno stran ZDUS in našo FB stran seveda pa tudi pretok informacij potom **Instagrama in X**. Enkrat mesečno pa še kot povzetek vsega aktualnega povzamemo v ZDUS e-novičkah za tekoči mesec. V letu 2026 moramo pretočne informacijske kanale obogatiti s prispevki članov in vodstev, ki delujejo v organih na nivoju zveze ter njihovih zainteresiranih strokovnjakov, o čemer je naše predstavnike v takih organih že pozval naš predstavnik za odnose z javnostjo, a izplen je bil nič.

Ko govorimo o informiranju, veliko naših članov je večjih uporabe računalnika ali pametnega telefona. Prav zaskrbljujoče je, da se na pomembne dosežke vodstva, kot je denimo naš izplen pri pokojninski reformi, ali dopolnitev 18. člena Zakona o zimskem dodatku, odzove 10 ali 15 sledilcev. Odziv bi moral biti izražen v stotinah! Tako si sami ustvarjamo podobo pri odločevalcih, saj so prav tako večji brskanja po spletu in ko vidijo naš odziv, se najbrž le podcenjujejo nasmehejo. Apeliramo na predsednike PZDU in predsednike DU, da o tem seznanijo svoje članstvo, da bo pozorno na te vsebine in nam bodo nudili podporo in priznanje za dosežke. Za primer: Hotel Delfin objavi novico, da bo dne tega in tega nastopil na prireditvenem prostoru ta in ta pevec. Poglejte vsečke. 200, 300, 400... ?!

Črt Kanoni je že večkrat pozval predsednike in člane naših delovnih teles, da naj budno spremljajo področja, o katerem pišejo mediji in naj se samorefleksivno odzivajo na take novice, saj je splošno znano, in dobro je, da je tako, da imamo v svojih vrstah veliko strokovnjakov, ki obvladujejo široka socialno družbena in gospodarsko politična področja, tudi šport in kulturo - navsezadnje. Pisma bralcev ali komentiranje na novičarskih portalih je ustaljena praksa t.i. »drugega mnenja« ali drugačnega pogleda na zapis ali poročilo. Odzovite se s pismom uredništvu. Napišite, kako na te reči gledamo v ZDUS in kje vidimo rešitve za izhod iz morebitnih zagat ali področij za katere menite, da so se znašla v slepi ulici. Take

refleksije uredniki deskov rade volje objavijo! Seveda pa je ob tem potrebno poudariti, da pripišete še funkcijo, ki jo v ZDUS opravljate. Primer: ne mag. Rosvita Svenšek, Podčetrtek, ampak **mag. Rosvita Svenšek, predsednica Komisije za zdravstveno in socialno varstvo ZDUS**. Ne Marjan Sedmak Ljubljana, ampak Marjan Sedmak, predsednik MZU – Osrednje slovenske PZDU in tako dalje.

Nadaljujemo z izdajanjem revije ZDUS Plus, ki predstavlja sredstvo medsebojnega obveščanja o delovanju ZDUS, ki pa je svojo vsebino že prilagodila širšemu krogu bralcev, tako spremembo pa je na predlog glavnega urednika potrdil tudi Upravni odbor ZDUS. V letu 2026 si bomo prizadevali, da vsebinski del obogatimo s prispevki na ravni krovne organizacije, pokrajinskih zvez in društev upokojencev, saj je taka revija posebej pomembna za tisti del članstva, ki ni več rabe digitalnih orodij. Pogostost izdajanja bomo prilagodili potrebam informiranja in finančnim možnostim, predvidoma pa bomo izhajanje na dva meseca obdržali.

Služba za odnose z javnostmi ZDUS dosega pričakovane cilje, saj je bil eden od poglobitvenih očitkov, da PZDU in društva upokojencev ne vedo kaj dosti, kakšne odločitve vodstvo sprejema. Že od katastrofalnih poplav dalje, se vsi važnejši dokumenti med prejšnjo in naslednjo sejo Upravnega odbora pošiljajo na naslove pokrajinskih zvez in na tista DU, ki imajo elektronske naslove. To prakso bomo še intenzivirali s prihodom nove delovne sile, ki bo vsaj štiri ure dnevno skrbela za pregled informacij in drugih aktivnosti, ki bodo predmet širšega informiranja.

Želje so eno, realnost pa seveda nekaj povsem drugega, zato bo ZDUS vložila vse napore, da izboljša način delovanja, oz. podobo organizacije v očeh javnosti, kot so RTV Slovenija, komercialne televizije, lokalne televizijske postaje, radijske postaje, dnevno in periodično časopisje, revija Vzajemnost ... in to na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, ter naše članstvo informirala z aktualnimi pogledi vodstva zveze in tudi širšo zainteresirano javnost doma in v tujini o dejavnostih ZDUS na posameznih področjih dela ter delu društev upokojencev.

9. Odgovornost za vzdržnost Vzajemnega posmrtninskega sklada

Na 33. Zboru članov oktobra 2025, je predsednica ZDUS ga. Zdenka Jan v uvodnem nagovoru izpostavila, da se je vodstvo zveze lotilo neurejenega stanja v VPS-u, ki ga je podedovalo od prejšnjega vodstva brez veljavnega sklepa Upravnega odbora. Pripravljen je nov akt o sistemizaciji s prevzemom plačnega sistema Javne uprave, ki je bil predstavljen na seji Upravnega odbora v decembru 2025. Vodstvo prav tako intenzivno išče rešitev za zmanjšanje stroškov obdelave podatkov pri programu Starejši za starejše. Pri tem iskanju rešitve je posebna pozornost namenjena dejstvu, da se predhodni podatki ne izgubijo.

10. Vzdržnost financ na vseh področjih delovanja

Temelj za financiranje dejavnosti ZDUS predstavljata članarina in dividenda Delfin Hotela ZDUS d.o.o. Izola, zato moramo skrbno paziti, da se slednje realizira v načrtovani višini.

Pred leti sprejet 142.a člen ZPIZ-2, nam preko javnega razpisa ZPIZ ponovno omogoča sofinanciranje dejavnosti s področja rekreacije, športa in kulture. Nujno bo še naprej zagotavljati dodatne vire financiranja iz sponzorskih in donatorskih sredstev, pozornost pa bomo morali usmeriti tudi na projektno delovanje, kjer prav tako lahko pridobimo nekaj sredstev za sofinanciranje stroškov dela in dejavnosti, zato smo sredi leta 2025 opravili

poizvedbo o možnostih za dodatna denarna sredstva preko Ministrstva za gospodarstvo turizem in šport, OKS - Olimpijskega komiteja Slovenije, ter Ministrstva za kohezijo in razvoj. Z namenom ohranjanja vzdržnosti finančnega načrta, bomo še naprej pozorno spremljali vse vire na prihodkovni in odhodkovni strani. Zagotavljali bomo transparentno poslovanje in nadzor nad financami. Tudi v letu 2025 smo se zaman trudili za ureditev systemskega financiranja upokojenskih organizacij organiziranih na državni ravni, ki se zavzemajo za izboljšanje položaja starejših in upokojencev. Tako rešitev bi lahko zagotovili z zakonsko ureditvijo na način, da bi za ta namen vsak upokojenec od pokojnine letno prispeval 1 evro. Zagotovo izziv za leto 2026!

POVZETEK CELOTNEGA DOKUMENTA

V letu 2026 bo ZDUS nadaljevala dosedanje delo, ga v številnih segmentih poglobila in razširila. Pred nami je obdobje, ki bo zahtevalo še več zagovornišтва, še več strokovnosti in predvsem več povezovanja med društvi, državo in strokovnimi institucijami. Leto 2026 bo leto, v katerem bomo morali na mnogih področjih okrepiti aktivnosti, na nekaterih pa jih racionalizirati, da se bomo lahko osredotočili na tiste procese, ki najgloblje vplivajo na življenje starejših.

V prihajajočem letu se bomo intenzivneje posvetili vprašanju kakovosti bivanja v domovih za starejše, saj so se v zadnjem času ponovno pojavili primeri nasilja in neprimernega ravnanja. Ti dogodki terjajo najostrejšo javno obsodbo, a predvsem systemske rešitve, pri katerih bomo dejavno sodelovali. Nadaljevali bomo s pripravo odzivov, javnih izjav in strokovnih predlogov, hkrati pa okrepili dialog z MSP, Varuhom ter vodstvu DSO. Naša naloga bo, da s terena čim bolj natančno zajamemo stanje in ga posredujemo odločevalcem. Na tem področju bomo aktivnosti celo razširili, saj se zavedamo, da gre za temeljno vprašanje človekovega dostojanstva.

Leto bo tudi izrazito zakonodajno in volilno. Spremljali bomo dopolnitve ZIZR, kakor tudi vsako spremembo na področju pokojninske in socialne zakonodaje. Prav tako bomo še naprej pripravljali stališča in javne odzive, ko bo to potrebno – tako kot smo to delali že doslej, denimo pri obravnavah pokojnin, regresov, dodatkov ali vprašanj, ki zadevajo delo DZ. V ospredju bo poskus doseči, da se glas upokojencev sliši še hitreje in bolj jasno, z manj birokratske razpršenosti. Tega področja ne bomo zmanjševali – nasprotno, zakonodajna pozornost bo ena od osrednjih nalog leta 2026.

Kongres športa v novembru 2025 v Celju, ob sodelovanju dveh naših predstavnikov (Prislan in Kanoni) je potrdil vlogo ZDUS kot promotorja Športa starejših. Ena največjih vsebinskih razširitev v 2026 bo tako namenjena pomenu gibanja. Že v preteklih razpravah je bilo jasno, da je trajnostna sprememba mogoča samo ob institucionalni podpori, zato bomo okrepili sodelovanje s športnimi zvezami, občinami, zdravstveno stroko in društvi, ki že izvajajo vadbene programe. Vpeljali bomo več komunikacijskih akcij o pomenu gibanja za samostojnost in kakovost življenja ter ponudili društvom več podpore za njihovo izvedbo. Programi za gibanje bodo v 2026 bistveno pomembnejši kot doslej, pika na I pa bo **Festival športa v Ljubljani**, ko bodo zadnji dan, 5. septembra, potekali finalni boji za naslove državnih prvakov DŠI ZDUS.

Leto 2026 bo potekalo v duhu obeležitve 80 letnice delovanja ZDUS v našem prostoru. Še naprej bomo prisotni na terenu – na jubilejih, prireditvah, projektih in srečanjih. Ob okroglih obletnicah bo naša naloga podpreti društva pri njihovem razvoju, pripravljati nagovore, spodbujati dobro prakso in pomagati pri pripravi zbornikov, kadar se za to odločijo. Obiskovali bomo okolja, v katerih društva delujejo izjemno vitalno, pa tudi tista, ki potrebujejo več podpore. Ta del dela ostaja pomemben, vendar ga bomo poskušali racionalizirati tako, da bodo obiski bolj ciljno usmerjeni in manj protokolarni.

Komunikacija bo ostala ena izmed stalnih nalog ZDUS. Nadaljevali bomo pripravo odzivov na medijske objave, oblikovanje javnih stališč in objav, kadar se v javnosti pojavijo napačne interpretacije ali neutemeljeni očitki. Pričakovati je mogoče tudi več javnih razprav o socialni pravičnosti, razlikah med dodatki, božičnicami, prihodki delovno aktivnih in upokojencev; ZDUS bo moral tudi v 2026 jasno pojasnjevati, zagovarjati in predstavljati dejstva. Obenem bomo okrepili prisotnost na družbenih omrežjih ter poskušali izboljšati prepoznavnost dela društev.

Tako kot doslej bomo tudi v letu 2026 skrbeli za zbiranje gradiva, zbornikov in projektov, ki jih ustvarjajo društva po Sloveniji. To delo želimo še okrepiti in ga postopoma urediti v celovito zbirko dobrih praks ZDUS. Zborniki ob jubilejih bodo ostali del naših aktivnosti, saj predstavljajo pomembno dokumentarno in zgodovinsko vrednost.

Leto 2026 bomo začeli s pregledom stanja na področju socialnih transferjev ter z začetnimi pogovori z ministrstvi. Pomlad bo namenjena zakonodaji in srečanjem z društvi, poletje terenskemu delu in zbiranju gradiva, zgodnja jesen pa pripravi stališč ob novih zakonskih predlogih in jubilejnih DŠI ob 80 letnici delovanja Zveze. Ob koncu leta bomo pripravili poročila in celovit pregled opravljenega dela, skupaj s predlogi za 2027.

Če povzamemo: **v 2026 bomo povečali napore na področjih zagovorništva, zakonodaje, gibanja in preventive, komunikacije ter podpore društvom.** Manj bo protokolarnih obiskov in razpršenih projektov, ki nimajo dolgoročnega učinka.

Predsednice in predsedniki PZDU, pa tudi DU bodo morali, skladno s svojim že izraženim stališčem, okrepiti prizadevanja za zagotovitev več lastnih sredstev, sponzorstev in donacij za delovanje PZDU, oz. DU.

Ljubljana, 21. 11. 2025

Predsednica ZDUS
Zdenka Jan, l.r.